

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยใน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1

The Perception of Parents' Roles and Participation Behaviors in Provision of Early Childhood Education of Schools under the Office of Phra Nakhon Sri Ayutthaya Primary Educational Service Area 1

พิมพ์สาย น้าทิพย์ (Pimsai Namtip)* อรุณี หาราด (Arunee Horadal)**

ประพนธ์ เจียรกุล (Praphon Jearakul)***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง (3) ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย (4) เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้งขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน (5) เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามอายุอาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้งขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน (6) เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้งขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน และ (7) ศึกษาความสัมพันธ์ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย (1) ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำนวน 1,357 คน ที่มีบุตรศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2554 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ (2) ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ในโรงเรียนดังกล่าวจำนวน 57 คน ที่ดูแลเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองเป็นกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

(1) แบบสอบถามและแบบทดสอบสำหรับผู้ปกครอง และ (2) แบบสอบถามครูผู้สอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มีอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้บทบาทการมีส่วนร่วม พฤติกรรมการมีส่วนร่วม และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่ต่างกัน (2) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามการรับรู้ของครูและผู้ปกครองในภาพรวม ไม่ต่างกัน (3) ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (4) ผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน และที่ตั้งต่างกัน มีการรับรู้บทบาทการมีส่วนร่วม พฤติกรรมการมีส่วนร่วม และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ต่างกัน และ (5) ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสอดคล้องกันมากในทุกกิจกรรม

คำสำคัญ การรับรู้ บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การจัดการศึกษาปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

*นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

**รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

***รองศาสตราจารย์ ดร. พิเศษประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this study were (1) to study the parents' perception on parental participation roles in provision of early childhood education of schools under the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Education Service Area 1; (2) to compare parents' participation behaviors in provision of early childhood education as perceived by teachers and parents; (3) to study the needs of parents for participation in provision of early childhood education; (4) to compare the perceptions on their roles in provision of early childhood education of the parents as classified by age, occupation, educational level, school size, and school location; (5) to compare participation behaviors in provision of early childhood education of the parents as classified by age, occupation, educational level, school size, and school location; (6) to compare the needs for participation in provision of early childhood education of the parents as classified by age, occupation, educational level, school size, and school location; and (7) to study the relationship between the needs for participation and the participation behaviors of parents in provision of early childhood education.

The research sample comprised two groups: (1) a total of 1,357 parents of preschool children who were studying at the first and second kindergarten levels in the 2011 academic year in schools under the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Education Service Area 1, and (2) a total of 57 kindergarten teachers who looked after the preschool children who were offspring of parents in the sample. Both groups of sample were obtained by multi-stage sampling. The research instruments used were (1) a questionnaire and a test for parents, and (2) a questionnaire for kindergarten teachers. The statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, analysis of variance, and t-test.

The research findings showed that (1) the parents of preschool children in schools under the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Education Service Area 1, who differed in their ages, occupations, and educational levels did not significantly differ in their perceptions on participation roles, participation behaviors, and needs for participation in provision of early childhood education; (2) the perceptions of kindergarten teachers and preschool children parents on the overall participation behavior of the parents in provision of early childhood education were not significantly different; (3) the overall need of the parents for participation in provision of early childhood education was a the high level; (4) parents of preschool children in schools of different sizes and in different locations differed significantly in their perceptions on participation roles, participation behaviors, and needs for participation in provision of early childhood education; and (5) the needs for participation and the participation behaviors of parents in provision of early childhood education were highly in accord for every activity.

Keywords: Perception, Parents' participation roles, Parents' participation behaviors, Provision of early childhood education, Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Education Service Area 1

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

เด็กปฐมวัยเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศชาติ การเรียนรู้ในช่วงอายุ 0-6 ปี ถือได้ว่าเป็นโอกาสทองของการเรียนรู้ เพราะวัยนี้สมองจะเติบโตอย่างรวดเร็ว ถ้าเด็กได้รับการพัฒนา และกระตุ้นด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมแล้วจะช่วยพัฒนาเซลล์สมอง เจตคติต่อการเรียนรู้ และวางพื้นฐานของการเรียนรู้ ช่วยให้ทักษะการเรียนรู้พัฒนาไปได้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2554: 16) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) ได้มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยในหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูลูกแก่ผู้ปกครอง นอกจากสถานศึกษาจะเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงแล้ว ผู้ปกครองก็มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการและศักยภาพของเด็ก ดังที่ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 15) กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นองค์ประกอบของการจัดการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่ง พ่อแม่เป็นครูคนแรกและเป็นแบบอย่างให้แก่ลูก เป็นผู้ปลูกฝังความคิดและพัฒนานิสัยพฤติกรรม ตลอดจนค่านิยมต่างๆ ของสังคม การพัฒนาเด็กที่ดีต้องเริ่มต้นจากครอบครัว เด็กจะเติบโตมีคุณภาพชีวิตและบุคลิกภาพอย่างไร ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสภาพครอบครัว และวิธีการอบรมเลี้ยงดูจากบุคคลในครอบครัวเป็นสำคัญ ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2546 หมวด 1 มาตราที่ 8 ข้อ 2 และ มาตราที่ 9 ข้อ 6 กล่าวไว้ว่า การจัดการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการศึกษาให้เด็กในครอบครัวมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น กล่าวคือ กำหนดให้สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายในการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2554: 6) นอกจากนี้ คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 (3-5 ปี) ยังได้ระบุถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ผู้ปกครองจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมเด็กในทุกๆ ด้าน แม้ว่าเด็กจะเข้าสู่โรงเรียนแล้วก็ตาม ผู้ปกครองก็ยังมีส่วนที่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับลูก จะทำให้เกิดความสัมพันธที่ดีในครอบครัวที่จะนำไปสู่การพัฒนาเด็กในด้านอื่นๆ ด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา มิใช่มีผลต่อความสำเร็จทางการเรียนเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตของเด็กอีกด้วย จากการศึกษาวิจัยของโอราแวกซ์ (Oravacz, 2004) พบว่าเด็กจะมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และพัฒนาการทางสังคมเป็นไปในทางบวก เมื่อผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน ส่งผลให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับซาราและคณะ (Sarah H. and others, 1971: 373) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครูผู้สอนจะมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กในอนาคต และมีส่วนช่วยให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพได้

จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการศึกษาศึกษาของเด็กปฐมวัย แต่ในทางปฏิบัติ ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยน้อยมาก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองส่วนมากเป็นการเข้าร่วมประชุมผู้ปกครอง หรือพานักเรียนมาเรียนในช่วงปิดภาคเรียนเท่านั้น (ศิริวรรณ วณิชวัฒนบวรชัย 2552: 5) ทั้งนี้เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ สังคมในปัจจุบัน รวมไปถึงความไม่พร้อมของผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองไม่ได้ทำหน้าที่ของตนเองในการอบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กที่บ้าน และไม่ให้ความสำคัญกับการมี

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย การที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อย อรุณี หรดาล (2536: 72-74) ได้สรุปว่า เนื่องมาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ผู้ปกครองมักจะไม่ได้ให้ความร่วมมือหรือเข้ากลุ่มกิจกรรมใดๆของสถานศึกษาเพราะไม่เห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วม และบางส่วนไม่ทราบว่าตนเองควรมีบทบาทในการช่วยสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก ขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาบางคนก็ไม่ได้เห็นความสำคัญของการเข้ามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จึงไม่ให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ ความต้องการ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองได้มากขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการส่งเสริมคุณภาพในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย อีกทั้งยังเป็นการสร้างความร่วมมืออันดีระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษาเพื่อเอื้อประโยชน์และพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามความมุ่งหวังของทุกฝ่าย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง
3. เพื่อศึกษาความต้องการในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย
4. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้งขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน
5. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้งขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน
6. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้งขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน
7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษามี 2 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนชายและหญิง ที่มีอายุระหว่าง 4-6 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

การศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่ที่ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 8,216 คน (2) ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 และปีที่ 2 ที่สอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่ที่ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 457 คน

กลุ่มตัวอย่าง มี 2 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนชายและหญิง ที่มีอายุระหว่าง 4-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับอนุบาลศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่ที่ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 1,357 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (2) ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 และปีที่ 2 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 57 คน จากจำนวนโรงเรียน 22 โรง ซึ่งรับผิดชอบบุตรหลานของผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในข้อ (1)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบสอบถามและแบบทดสอบความรู้สำหรับผู้ปกครอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ (1) สถานภาพของผู้ปกครอง เป็นแบบตรวจสอบรายการ (2) แบบทดสอบการรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก และแบบปรนัยแบบถูกผิด จำนวน 30 ข้อ (3) แบบสอบถามความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (4) แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

2. แบบสอบถามสำหรับผู้สอน เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผลตรวจสอบความตรงของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.99 จากนั้นนำแบบสอบถามและแบบทดสอบมาทดลองใช้กับผู้ปกครองนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้ปกครองนักเรียนและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบักได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.96

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งชุดแบบทดสอบและแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ให้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ทั้ง 22 โรงเรียน โดยประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียน และครูประจำชั้นช่วยส่งแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เมื่อตอบคำถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืน 2 วิธี คือ วิธีแรก ขอประสานงานทางครูประจำชั้นช่วยส่งกลับใส่ซองหรือกล่องพัสดุที่ลงทะเบียนชำระค่าส่งไว้ล่วงหน้าแล้ว วิธีที่สอง โรงเรียนที่ไม่สะดวกส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยติดต่อนัดวันเพื่อขอเข้าไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน จำนวน 1,120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.54 ส่วนแบบสอบถามครูผู้สอนได้รับกลับคืนจำนวน 57 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการทดสอบค่าที

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ผลการวิจัย

1) การรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากที่สุดอันดับที่ 1 คือ การให้ความร่วมมือเมื่อครูมาเยี่ยมที่บ้าน หรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก (ร้อยละ 94.70) อันดับที่ 2 คือ การอบรมและสั่งสอนเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม (ร้อยละ 93.90) อันดับที่ 3 คือ การช่วยเหลือและให้คำแนะนำเด็กในการทำบ้าน (ร้อยละ 93.10) ส่วนบทบาทการมีส่วนร่วมที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ที่น้อยที่สุดอันดับที่ 1 คือ การร่วมประชุมในการจัดการกิจกรรมประจำวันกับครู (ร้อยละ 44) อันดับที่ 2 คือ การช่วยจัดทำ/ซ่อมแซมสื่อ อุปกรณ์ และเครื่องเล่นในสนาม (ร้อยละ 46.90) อันดับที่ 3 คือ การช่วยเหลือเด็กทำกิจกรรมในห้องเรียน (ร้อยละ 49.40)

2) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองในภาพรวม ไม่ต่างกัน เมื่อจำแนกตามรายข้อ พบว่า พฤติกรรมที่ไม่แตกต่างกันทั้งจากความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองมีทั้งหมด 5 รายการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามประเพณีกับโรงเรียน เช่น วันลอยกระทง วันสงกรานต์ 2) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ กับโรงเรียน เช่น วันแม่ วันพ่อ

3) การร่วมกิจกรรมการแสดงของบุตรหลานหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมปิด-เปิดภาคเรียน 4) การจัดเตรียมและดูแลความเรียบร้อยของอุปกรณ์การเรียนต่างๆ ให้กับเด็ก เช่น ดินสอ ยางลบ 5) การช่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองคนอื่นและคนในชุมชนทราบ ส่วนพฤติกรรมที่แตกต่างกันในความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองมีทั้งหมด 25 รายการ โดยพฤติกรรมที่ความคิดเห็นของครูสูงกว่าผู้ปกครอง มี 9 รายการ ได้แก่ 1) การเข้าร่วมประชุมผู้ปกครองที่โรงเรียนจัดขึ้นทุกครั้ง 2) การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น แห่เทียนเข้าพรรษา ตักบาตรพระร้อย 3) การช่วยเหลือและให้คำแนะนำเด็กในการทำบ้าน 4) การให้ข้อมูลแก่ครูเกี่ยวกับเด็ก เช่น โรคประจำตัว พฤติกรรมเด็กขณะอยู่บ้าน หน้าที่รับผิดชอบของเด็กที่บ้าน 5) การให้ความร่วมมือเมื่อครูมาเยี่ยมที่บ้านหรือ สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก 6) การอบรมและสั่งสอนเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม 7) การพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาตามโอกาสอันควร เช่น เข้าวัด ฟังธรรม ปลื้มยก-ปลื้มปลา 8) การเข้าร่วมโครงการคาราวานเสริมสร้างเด็ก และ 9) การอ่านและตอบกลับ “สารสัมพันธ์ผู้ปกครอง” หรือ “จดหมายข่าว” ที่โรงเรียนจัดทำขึ้น

ส่วนพฤติกรรมที่ความคิดเห็นของผู้ปกครองสูงกว่าครู มี 16 รายการ ได้แก่ 1) การพูดคุยแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกับครู 2) การให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา 3) การให้ความรู้ร่วมกับครูในเรื่องที่ตนถนัดหรือเชี่ยวชาญ 4) การร่วมเป็นผู้ดูแลเด็กไปทัศนศึกษา หรือเรียนรู้นอกสถานที่ 5) การเป็นผู้ปกครองอาสาช่วยเหลือเด็กทำกิจกรรมในห้องเรียน 6) การพูดคุยสอบถามแลกเปลี่ยนความเห็นกับครูเกี่ยวกับการจัดสภาพบ้านเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก เช่น จัดมุมหนังสือ จัดหาของเล่น-อุปกรณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกกล้ามเนื้อมือที่บ้าน 7) การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครองคนอื่นในช่วงการรับ-ส่งเด็กเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก 8) การร่วมบริจาคและจัดหาอุปกรณ์ หรือหนังสือต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก 9) การร่วมบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน 10) การช่วยจัดทำ/ซ่อมแซมสื่อ อุปกรณ์ และเครื่องเล่นในสนาม 11) การส่งเสริมให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่ตนสนใจ เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ ภาษา 12) การให้เด็กได้เรียนพิเศษด้านดนตรี ภาษา และ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ศิลปะเพิ่มเติมหลังเลิกเรียน 13) การพูดคุยสอบถาม แลกเปลี่ยนความเห็นและข้อเสนอแนะกับครูเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก 14) การสอบถามหรือสนทนากับครูเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็ก 15) การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ในห้องเรียน รวมทั้งความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็ก และ 16) การแสดงความเห็นเกี่ยวกับผลงานเด็กกับครู

3) ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในภาพรวมผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับมาก ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยสูงสุด 3 อันดับ ซึ่งมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.45, S.D. = 0.50) และเมื่อจำแนกตามรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ การอ่านและตอบกลับ “สารสัมพันธ์ผู้ปกครอง” หรือ “จดหมายข่าว” ที่โรงเรียนจัดทำขึ้น ($\bar{X}$ = 3.74, S.D. = 0.98) อันดับที่ 2 คือ การร่วมบริจาคและจัดหาอุปกรณ์หรือหนังสือต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X}$ = 3.64, S.D. = 1.00) และอันดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามประเพณีกับโรงเรียน เช่น วันลอยกระทง วันสงกรานต์ ($\bar{X}$ = 3.63, S.D. = 1.14) ตามลำดับ

ส่วนความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ต่ำสุด 3 อันดับ ซึ่งมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง อันดับแรก คือ การส่งเสริมให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่สนใจเช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ ภาษา ($\bar{X}$ = 3.09, S.D. = 1.26) อันดับที่ 2 คือ การให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.10, S.D. = 1.16) และอันดับที่ 3 คือ การเข้าร่วมโครงการการวางแผนเสริมสร้างเด็ก ($\bar{X}$ = 3.28, S.D. = 1.11) ตามลำดับ

4) การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา รวมทั้งขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน ผลการวิจัย มีดังนี้

4.1) การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน

4.2) การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครองจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง มีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยน้อยกว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยน้อยกว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก

4.3) การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครอง จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีที่ตั้งต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองสูงกว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

5) การเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้งขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน ผลการวิจัย มีดังนี้

5.1) การเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

5.2) การเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนต่างขนาดกัน มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมน้อยกว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมน้อยกว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

5.3) การเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งนอกเขตเทศบาล

6) การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้งขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน ผลการวิจัย มีดังนี้

6.1) การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

6.2) การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนต่างขนาดกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก และผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

6.3) การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีความต้องการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองในเขตเทศบาลต้องการมีส่วนร่วมมากกว่านอกเขตเทศบาล

7) การศึกษาความสัมพันธ์ของความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า มีความสอดคล้องกันมากในทุกกิจกรรม ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางสรุปผลการวิจัย

ตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระ	การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
อายุ	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

อาชีพ	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ระดับการศึกษา	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ขนาดของโรงเรียน (เล็ก/กลาง/ใหญ่)	การรับรู้ เรียงจากมากไปหาน้อย 1) ขนาดเล็ก 2) ขนาดใหญ่ 3) ขนาดกลาง	พฤติกรรมการมีส่วนร่วม เรียงจากมากไปหาน้อย 1) ขนาดใหญ่ 2) ขนาดเล็ก 3) ขนาดกลาง	ความต้องการมีส่วนร่วม เรียงจากมากไปหาน้อย 1) ขนาดใหญ่ 2) ขนาดเล็ก 3) ขนาดกลาง
ที่ตั้งของโรงเรียน (ในเขต/ นอกเขต)	ในเขต > นอกเขต	ในเขต > นอกเขต	ในเขต > นอกเขต

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยดังกล่าวเป็นผลมาจากปัจจัย 2 ส่วน คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง และปัจจัยจากโรงเรียน ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน อาชีพต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วม พฤติกรรมการมีส่วนร่วม และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุต่ำกว่า 40 ปี ประกอบอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง และจบการศึกษาสูงสุด คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากผู้ปกครองทุกวัย ทุกอาชีพ และทุกระดับการศึกษา ยังคงตั้งความหวังในการดูแลจัดการศึกษาว่าเป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษาและครูผู้สอน เมื่อบุตรหลานของตนเองอยู่ที่โรงเรียนแล้วก็ยอมเป็นภาระหน้าที่ของครูดังผลการวิจัยที่พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ได้น้อยที่สุดอันดับที่ 1 คือ การร่วมประชุมในการจัดการกิจกรรมประจำวันกับครู อันดับที่ 2 คือ การช่วยจัดทำ/ ซ่อมแซมสื่อ อุปกรณ์ และเครื่องเล่นในสนาม และ อันดับที่ 3 คือ การช่วยดูแลเด็กทำกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งล้วนเป็นกิจกรรมที่ทำให้โรงเรียนทั้งสิ้น นอกเหนือจากนี้อาจมีสาเหตุมาจากการรับรู้บทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครองยังคงทำตามความเคยชิน คือ การเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อครูผู้สอนหรือสถานศึกษาเป็นฝ่ายเริ่ม หรือขอความร่วมมือมาเท่านั้น ดังเช่นผลการวิจัยที่พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้มากอันดับแรกๆ คือ การมีส่วนร่วมเมื่อครูมาเยี่ยมที่บ้าน หรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก การอบรมและสั่งสอนเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม และช่วยเหลือแนะนำเด็กทำการบ้าน

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งยังอยู่ในวัยทำงาน ประกอบกับปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครอง ได้แก่ ความแตกต่างด้านแนวคิด ความเชื่อ ฐานะทางเศรษฐกิจ ข้อจำกัดด้านทรัพยากร รูปแบบความสัมพันธ์ของพ่อแม่และลูกในครอบครัว โดยเฉพาะกลุ่มที่ครอบครัวมีรายได้น้อยที่มีความไม่พร้อม มีภาระหน้าที่ที่ผู้ปกครองคิดว่าสำคัญและเร่งด่วนมากกว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็ก ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลมาจากเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ที่ทำให้ครอบครัวดั้งเดิมแบบครอบครัวขยายที่มีญาติผู้ใหญ่ ปู่ย่าตายาย ช่วยดูแลอบรมเลี้ยงดูเด็ก เปลี่ยนเป็นครอบครัวเดี่ยวแบบตัวใครตัวมัน แต่ละครอบครัวต้องดิ้นรนเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับที่วีราวรรณ มูลศิริภักดี (2548) ได้ศึกษาการ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

ให้ความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชน ในจังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชนไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับสุกัญญา สยามประโคน (2552) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองทุกวัย ทุกอาชีพ และทุกระดับการศึกษา ย่อมมีความรักและความห่วงใยในตัวบุตรหลานของตนเอง ทำให้มีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเท่าที่ตนจะสามารถทำได้ สังเกตได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเพิ่มเติมโดยจำแนกตามรายข้อ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ อันดับที่ 1 คือ การอ่านและตอบกลับ “สารสัมพันธ์ผู้ปกครอง” หรือ “จดหมายข่าว” ที่โรงเรียนจัดทำขึ้น อันดับที่ 2 คือ การร่วมบริจาคและจัดหาอุปกรณ์หรือหนังสือต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และอันดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามประเพณีกับโรงเรียน เช่น วันลอยกระทง วันสงกรานต์ ซึ่งเป็นสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยในกิจกรรมที่เหมาะสมกับอาชีพ และช่วงเวลาที่เหมาะสมและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับทิพาพร ดันขศิริ (2551) ที่ศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านความต้องการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ผู้ปกครองต้องการให้มีรายงานการประเมินผลพัฒนาการของนักเรียนเพื่อติดต่อระหว่างครูและผู้ปกครอง โดยมีจดหมายข่าวแจ้งกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนทุกครั้ง ส่วนความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยต่ำสุด 3 อันดับ ซึ่งมีความต้องการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง อันดับที่ 1 คือ การส่งเสริมให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่ตนสนใจเช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ ภาษา อันดับที่ 2 คือ การให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา และอันดับที่ 3 คือ การเข้าร่วมโครงการการรวมนเสริมสร้างเด็ก อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย เพราะระดับการศึกษาสูงสุด คือ มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และประกอบอาชีพเกษตรกรและรับจ้าง ทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน และการให้ความสนใจ หรือมีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่พัฒนาด้านจินตนาการ ความถนัด และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ยังมีอยู่น้อย กิจกรรมค่อนข้างเป็นทางการ หรือกิจกรรมที่ไม่ได้เกี่ยวเนื่องกับขนบธรรมเนียมประเพณี หรือความเชื่อในชุมชน ผู้ปกครองมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่มากนัก นอกเหนือจากนี้ การส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมที่ตนสนใจ เช่น กีฬา ดนตรี ศิลปะ และภาษา เป็นกิจกรรมที่ต้องมีค่าใช้จ่าย ซึ่งผู้ปกครองมีภาระอื่นที่ต้องเตรียมค่าใช้จ่าย อาจไม่สามารถให้การสนับสนุนบุตรหลานสำหรับกิจกรรมเหล่านี้ได้

2. ปัจจัยจากโรงเรียน ได้แก่

2.1) ขนาดของโรงเรียน ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนต่างขนาดกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วม พฤติกรรมการมีส่วนร่วม และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง มีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาปฐมวัย พฤติกรรมการมีส่วนร่วม และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย น้อยกว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ดังมีรายละเอียด ดังนี้

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้ปกครองมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากที่สุด เนื่องจาก โรงเรียนขนาดเล็กมักอยู่ในชุมชน หรือหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย มีความเป็นเครือญาติกันอยู่สูง ความสัมพันธ์ของคนในสังคมมีความคุ้นเคยและเกี่ยวโยงกัน ประกอบกับจำนวนนักเรียนที่ไม่มากนัก ทำให้ผู้ปกครองและครูมีโอกาสได้พบปะพูดคุยกัน มีความใกล้ชิดกันมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่วนด้านการมีส่วนร่วม และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากเป็นอันดับที่สองรองมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ คงเนื่องจาก โรงเรียนที่มีวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด หรือเป็นเครือญาติกัน เมื่อผู้ปกครองที่เป็นเครือญาติกันไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการศึกษาได้ ก็ฝากให้ครูดูแลแทน แม้ว่าผู้ปกครองที่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กจะมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากที่สุด แต่ในแง่ของการปฏิบัติหรือพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยยังมีน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้ อาจมีข้อจำกัดในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านความสะดวกในการเดินทาง เป็นต้น

โรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้ปกครองมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากเป็นอันดับสอง คงเนื่องจาก โรงเรียนขนาดใหญ่มักเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียง มีการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีการบริหารจัดการที่ดี ผู้ปกครองย่อมต้องการให้บุตรหลานของตนเองได้เข้าเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนั้น ผู้ปกครองต้องหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เช่น บทบาทหน้าที่ เพื่อเตรียมพร้อมให้บุตรหลานของตนเองได้เข้าร่วมเป็นนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนด้านการมีส่วนร่วม และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมีมากที่สุด คงเนื่องจาก ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน เมื่อบุตรหลานได้เข้าไปเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้ปกครองมักตอบสนองและให้ความสำคัญต่อสิ่งที่โรงเรียนขอความร่วมมือ อีกส่วนหนึ่งคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ในแง่ของนโยบายโรงเรียน การวางแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ การสื่อสารกับผู้ปกครอง และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม และมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยกับทางโรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลาง ผู้ปกครองมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมีพฤติกรรม และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยน้อยที่สุดนั้น ยังไม่ทราบสาเหตุที่แน่ชัด คงต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงสาเหตุดังกล่าว

2.2) ที่ตั้งของโรงเรียน ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาท พฤติกรรมการมีส่วนร่วม และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองในเขตเทศบาลมีการรับรู้เกี่ยวกับบทบาท พฤติกรรมการ และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาล อาจเนื่องจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล เป็นเขตพื้นที่ที่มีความเจริญมากกว่านอกเขตเทศบาล การเดินทางคมนาคมที่สะดวกสบายกว่า มักเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียง มีความพร้อมด้านบุคลากร และอุปกรณ์การเรียนการสอน ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้ผู้ปกครองหลายคนมีความต้องการให้บุตรหลานของตนเองได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีความพร้อมในด้านต่างๆ ผู้ปกครองมีความรู้และให้ความสนใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในเขตเทศบาล ดังนั้น ผู้ปกครองย่อมต้องหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เช่น บทบาทหน้าที่เพื่อ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

เตรียมพร้อมให้บุตรหลานของตนเองได้เข้าเป็นนักเรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล ประกอบกับสภาพของสังคมในเมืองที่มีการแข่งขันสูงกว่านอกเมือง ผู้ปกครองของนักเรียนปฐมวัยที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน ย่อมมีความคาดหวังว่าบุตรหลานของตนเองจะสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ทำให้ผู้ปกครองมีพฤติกรรม และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาล

ในด้านปัจจัยของโรงเรียนที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สอดคล้องกับชวรัตน์ จงใจรักษ์ (2547) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนของโรงเรียนที่ศึกษา 4 โรงเรียน มีความคล้ายคลึงกันในการสร้างความสัมพันธ์ของชุมชน แต่โรงเรียนขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในตัวเมืองมีความสัมพันธ์กับชุมชนในลักษณะเน้นตามแผนที่วางไว้ล่วงหน้า ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ชานเมืองมีความสัมพันธ์กับชุมชนแบบวิถีธรรมชาติ แต่ขาดการวางแผนและแรงเสริมจากปัจจัยภายนอก ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของกิบสัน (Gibson, 1992 อ้างถึงใน พิทยาภรณ์ มานะจุติ 2551: 170) ที่ได้วิจัยเรื่องกรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับ โดยได้ศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเด็กให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา บรรยากาศโรงเรียน และผู้นำของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองทั้งหมดต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็ก การวางแผนการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและตรงกับความสามารถของผู้ปกครองและบุคลากรของโรงเรียน และครูมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองมีความรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยเฉพาะบทบาทที่ผู้ปกครองยังไม่ทราบว่าเป็นบทบาทหน้าที่ของตน
2. สถานศึกษาต้องพัฒนาการจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อจูงใจและดึงดูดให้การจัดกิจกรรมต่างๆ สามารถเข้าถึงผู้ปกครองได้อย่างแท้จริง
3. การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยน้อยอยู่นั้น บางเรื่องมีความสำคัญและจำเป็น เช่น การเข้าร่วมประชุมผู้ปกครองที่โรงเรียนจัดขึ้น การอ่านและตอบกลับ “สารสัมพันธ์ผู้ปกครอง” หรือ “จดหมายข่าว” ที่โรงเรียนจัดทำขึ้น เป็นต้น สถานศึกษาควรพิจารณาหาวิธีการ กระตุ้นให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น
4. โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลต้องประชาสัมพันธ์ และกระตุ้นให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองโดยใช้ปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น รูปแบบการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ที่นอกเหนือจากปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครองที่หลากหลายที่สามารถส่งผลให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงสภาพปัญหา และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง
4. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ปกครองในเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

- ทิพาพร ดันฉศิริ (2551) “ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนนานาชาติ จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พิทยาภรณ์ มานะจุติ (2551) “การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในอุดมคติด้านการมีส่วนร่วม กรณีศึกษาศูนย์เด็กเล็ก ตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริ่ม จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- เยาวพา เดชะคุปต์ (2542) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย กรุงเทพมหานคร บริษัทสำนักพิมพ์แม็ค
- ยุวรัตน์ จงใจรักษ์ (2547) “การศึกษาการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิราวรรณ มูลศิริภักดี (2548) “การให้ความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เอกชน ในจังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- ศิริวรรณ วนิชวัฒน์บวรชัย (2552) “การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สุกัญญา สยามประโคน (2552) “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขต อำเภอนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร พริกหวานกราฟฟิค
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544) แนวปฏิบัติของพ่อแม่ผู้ปกครองในสถานศึกษา เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

อรุณี หรดาล (2536) “ผู้ปกครองกับการจัดการศึกษาปฐมวัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา* หน่วยที่ 13 หน้า 2-80 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

Sarah H. and others (1971). *Good School for Young Children*. London: Collter Macmillan.

Oravacz, M. (2004). “Social Skill and Behavior Problem of African American Head Start Preschoolers: Role of Parent, Informal Social Support, and Children’s Exposure to Family Conflict and Community Violent.” The Graduate School. University of Maryland.

